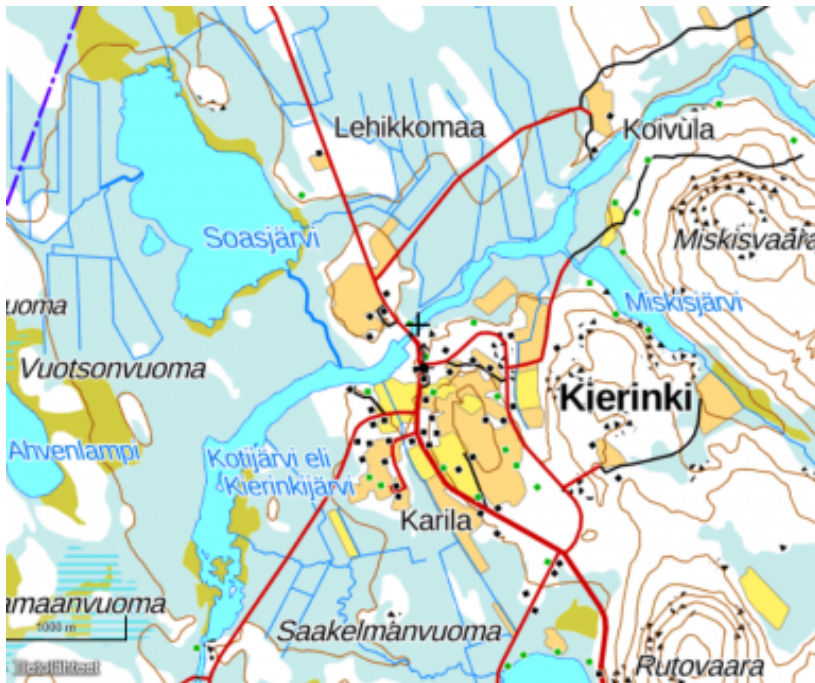

Kieringin Soasjärvellä pidettiin Avoimet miljööt ja aidot elämykset -hankkeen hankeinfo 3.6.2020. Tilaisuudessa tehtiin myöspäätös selvittää mahdollisuuksia Soasjärven kunnostusta varten.

Avoimet miljööt ja aidot elämykset -hankkeen (Amat-hanke) hankeinfoon 3.6.Kieringin kyläkaupalla osallistui 10 henkilöä. Tapahtumasta oli tiedotettu etukäteen Kieringin kyläkaupalla, Amat-hankkeen Facebook-sivustolla että hankkeen nettisivustolla. Hankeinfoissa kerrottiin hankkeesta ja suunniteltiin tulevia toimenpiteitä Kieringin kylällä.

Hankeinfoon osallistuneiden keskuudessa nousi yhteiseksi intressiksi kunnostaa kylän läheisyydessä oleva 112,4m² Soasjärvi (Kuva 1). Kokouksen aikana lyötiin lukkoon seuraava tapaaminen 29.6.2020, jos Amat-hanke saisi Lapin ELY-keskukselta vesipuolen asiantuntijat mukaan tapahtumaan.

SOASJÄRVEN KUNNOSTUSINFO 29.6.2020

Soasjärven kunnostusinfoissa asiantuntijoina toimi Lapin ELY-keskuksen **Annukka Puro-Tahvanainen** ja **Anni Olkonieni**. Annukka kertoi Soasjärven tilasta sekä yleisimmistä järvien kunnostusmenetelmistä. Annin aiheena oli puolestaan vesistöjen kunnostuksiin liittyvät luvat ja myönnettävät avustukset. Soasjärven kunnostusinfoon osallistui 22 henkilöä ja tapahtuma järjestettiin Kieringin kyläkaupalla. Tapahtumasta informoitiin etukäteen jälleen hankkeen nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa sekä Kieringin kyläkaupalla (Kuva 2 ja 3).

Kuva 2. Annukka Puro-Tahvainen vastaamassa kyläläisten kysymyksiin vesistökunnostuksesta.

"Kun alkutuotanto oli vielä pääelinkeino Kieringissä, Soasjärvi kuivatettiin niittymaaksi. Tällöin vedenpinta laski. Myöhemmin järveä on yritetty kunnostaa patoamalla, mutta veden voimakas virtaus on tulva-aikana vienyt padosta hienoaineksen jättäen pelkät kivet uomaan. Soasjärven vedenpinnan syvyys on kesäaikaan 0,2-0,5 metriä eli järvi on kauttaaltaan matala" kertoi Annukka.

Soasjärvi on rehevä ja runsashumuksinen järvi. Tulva-aikana vedenpinta nousee, mutta järvi on kesäaikaan hyvin kuiva. Koska järvi on matala, kalastus on mahdollista vain tulva-aikana. Talvella järvi jäätyy pohjaan asti, mikä vaurioittaa järven vesikasvillisuutta. Vesikasvillisuus onkin yksipuolistunut Soasjärvellä. Kyläläiset myös kertoivat: *"Syksyisin saapuvat joutsenet aiheuttavat niin ikään tuhoa järven kasvillisuudelle."*

Kuva 3. Tunnelmia Kieringin kyläkaupalla järjestetystä Soasjärven kunnostusinfosta.

Vaikka kalastus on Soasjärven pääasiallinen virkistyskäyttömuoto sekä infotilaisuudessa että kunnostusinfossa nousi toive myös Soasjärven ympäri kiertävästä patikkapolusta ja mahdollisesta lintutornista.

Kunnostusinfossa kyläläiset muistelevat: *"Järvellä on voinut aikanaan kalastaa ympäri vuoden. Tämän lisäksi vesilintujen metsästyks on ollut suosittua Soasjärvellä. Nykyään vesilintujen määrä on järvellä vähentynyt järven mataluuden ja vesikasvien yksipuolistumisen takia. Keväällä ja kesällä vesilintujen laskennat ovat olleet käynnissä."*

Kunnostusinfossa kyläläiset toivoivat veden patoamista ja veden nostamista noin 40 senttimetrillä. Toiveena on elvyttää järven kalakanta sekä linnusto. Lapin ELY-keskuksen Anni Olkonieni kertoi: *"Vedenpinnan nosto vaatii kuitenkin suunnittelu- ja lupaprosessin sekä kyläläisten että maanomistajien yksimielisyyden"*.

Muita hoitotoimenpiteitä matalissa järvissä on mm. ruoppaus, jos kiintoainesta järven pohjalla on vähäistä. Anni mainitsi myös: *"yli 500 kuution ruoppausmassa vaatii aluehallintoviraston luvan."* Tämän lisäksi ranta-alueen pensaikkaa tulisi poistaa, jotta vältetään ylimääräisten ravinteiden joutuminen vesistöön. Asiantuntijat painottivat: *"Soasjärven kunnostussuunnitelman laatii erillinen konsultti, joka ehdottaa toimenpiteet"*. He myös muistuttivat: *"Vesistön kunnostus saattaa olla pitkä ja raskaskin prosessi, johon on sitouduttava."*

"Soasjärven kunnostuksessa tarvitaan apua suunnitteluun" totesivat kyläläiset. Suunnitteluapu tulee kuitenkin ostaa konsultilta. Anni Olkonieni kertoi luvista, rahoituksesta ja kunnostushankkeen etenemisestä (Kuva 5): *" Ensimmäinen askel vesistön kunnostushankkeessa on dialogi vesialueen omistajien kanssa. Rahoituspuolella valtion harkinnanvaraista avustusta voi hakea mm. kyläyhdistys. Tukea haetaan ELY-keskukselta. ELY-keskuksen haku on avoinna lokakuusta marraskuuhun. Tukea voi saa mm. hankkeisiin, jotka kehittävät vesiympäristön käyttöä, ja vesistöjen tilaa parantaviin hankkeisiin. Tukea voi hakea myös suunnitteluprosessiin. Helmi-ympäristöohjelman yhtenä painopisteenä on lintuvesien ja kosteikkojen kunnostaminen. Ensisijaisia kohteita ovat Natura-alueet, mutta rahoitusta voi hakea myös ns. toissijaisille kohteille. Helmi-ympäristöohjelman lintuvesien ja kosteikoiden yhteishenkilönä toimii Uudenmaan Ely-keskuksen **Ilpo Huolman.**"*

Illan päätteeksi halukkaat pääsivät tutustumaan Soasjärveen ja vanhan padon paikkaan. Lapin Ely-keskuksen Annukka ja Anni kävivät ottamassa vesinäytteen järvestä, jota varten soudettiin järven keskelle- Järven vedenkrkeus oli sen verran matala, että vesinäytettä oli haastava ottaa. Näyte saatiin kuitenkin otettua. Osa ryhmästä kävi vielä illan päätteeksi tutustumassa Rutojärveen, jonka vedessä kyläläiset ovat havainneet leväesiintymiä, varsinkin loppukesästä. Levää ei tällä kertaa kuitenkaan ollut näkyvissä, mutta paikalla

olijoita ohjeistettiin ottamaan levää puhtaaseen 0,5l limpparipulloon ja laittamaan Matkahuollon kyydillä ELY-keskuksen levärinkiin.

Kuva 4. Infotilaisuuden jälkeen halukkaat tulivat mukaan Soasjärvelle, josta otettiin samalla vesinäytteet.

Kunnostusinfossa sovittiin, että Kalastuskunta toimii Soasjärven kunnostustahona. Samalla sovittiin, ketkä neljä henkilöä kylältä toimivat yhteyshenkilöinä. Kunnostusinfon aikana myös sovittiin, että kyläläiset käyvät läpi maanomistajia ja heidän suostumuksensa toiminnalle, Amat-hanke selvittää rahoitusmahdollisuuksia ja ELY-keskus ottaa järvestä vesinäytteen sekä lähettää insinööritoimistojen tiedot. Vaikka rahoitusmahdollisuuksia ja intoa vesistökuunnostushankkeelle löytyi, jouduttiin Soasjärven kunnostussuunnitelmista luopumaan maanomistajakysymysten takia.

LOPPUSANAT JA VINKIT VESISTÖKUNNOSTUKSEN TUKIIN

Vaikka tällä kertaa vesistön kunnostus tyssäsi alkuunsa, ehdittiin taustakartoitustyötä tehdä. Tästä alta löytyy linkkejä mielenkiintoisiin hankkeisiin ja vesistökuunnostuksen tukiin sekä aihepiirin kanssa toimiviin yksikköihin Lapin alueella, jotka olivat Kieringin Soasjärven osalta potentiaalisia.

- Sotka kosteikot-hanke valitsee vuosittain 30kpl kunnostettavia kosteikkoja. Vuoden 2020 haku umpeutui 3.7.2020, mutta seuraavan vuoden kunnostettavaksi kosteikoksi kannattaa hakea. <https://kosteikko.fi/>
- Helmi ympäristöohjelma lintuvedet Ilpo Huolman Ely-keskus -> Uudenmaan ELY-keskus: ylitarkastaja Ilpo Huolman, p. 0295 021 393
- Vanajavesikeskus tekee lintuvesikunnostuksia (Ota kunta ja ely-keskus mukaan hanke-hakemukseen)

- Ympäristö Ministeriö-Vesien vuoro- Vesistökuunnostukseen rahaa tulossa, joten on oiva aika hakea vesistökuunnostushanketta syksyllä 2020. Tuet jaetaan ELY-keskuksen kautta. Haut on syksyisin: loka-marraskuussa vuoden loppuun asti.
- Vesku vesistökuunnostushanke.
- Maa ja metsätalousministeriön metsätalouspuolen vesienhallintapuolen tuet tulossa syksyllä hakuun.
- Metsäkeskukselle voi ehdottaa pieniä vesistöjä ns. pilottivesistöksi.
- Valtion mailla Metsähallitukseen kannattaa olla yhteydessä